

Posudek na diplomovou práci

Srovnávací studie portugalského a španělského konjunktivu, 2012, vedoucí práce: PhDr. Jaroslava Jindrová, 81 stran

Studentka Zuzana Nováková se ve své diplomové práci rozhodla porovnat konjunktiv (subjunktiv) v portugalské a španělské z hlediska formálního i funkčního. Vzhledem k tomu, že se jedná o dva příbuzné jazyky jak genealogicky tak typologicky, bylo nutno přistoupit při tomto typu srovnání k důkladné analýze fungování obou konjunktivních subsystémů, což také autorka splnila.

Práce je rozdělena na čtyři stěžejní části: Modalita a modus (str. 4-15), Vymezení pojmu konjunktiv a jeho stručný vývoj, ostatní jazyky (str. 16-19), Formální rozbor (str. 20-27) a Všeobecné užití subjunktivu v portugalské a ve španělské (str. 28-77). Dále diplomová práce obsahuje česky psaný závěr, shrnutí napsané v portugalské a bibliografii. Z hlediska formálního lze vytknout absenci abstraktu jak v češtině tak v angličtině a chybí zde také seznam klíčových slov v obou jazycích. Orientaci v práci také částečně znesnadňuje skutečnost, že v obsahu chybí u jednotlivých kapitol čísla stránek.

V úvodní části Modalita a modus diplomandka poměrně podrobně probírá jednotlivé španělské a portugalské lingvisty, kteří se zabývali kategorií modality. Nechybí zde takoví autoři jako např. Vicente Salvá, Rodolfo Lenz, Gili Gaya, Alarcos Llorach či Ignacio Bosque na straně španělské a Mário Vilela, Luís Filipe Lindley Cintra či Fátima Oliveira na straně portugalské. Nakonec autorka podrobně popisuje pojmání této kategorie v díle Bohumila Zavadila, jehož pojetí si zvolila pro praktickou část práce. V části druhé Vymezení pojmu konjunktiv a jeho stručný vývoj je diplomandka o poznání stručnější než v předchozí části. V podstatě pouze naznačuje určitý vývoj, kterým tento způsob prošel od lidové latiny do současných románských jazyků a poukazuje na zbytky konjunktivu v několika germánských jazycích. Podle mého názoru práce, která se zabývá primárně konjunktivem, by měla mít tuto část vypracovanou podrobněji než část, která se týkala modality. Ta byla podle mého názoru zpracována až příliš do hloubky, což je na škodu vyznění celé práce. Na druhou stranu ale obě tyto teoretické části jednoznačně ukazují, že se diplomandka výborně orientuje v dostupné sekundární literatuře a má tedy všechny předpoklady pro následující lingvistický rozbor. V následující části Formální rozbor diplomandka popisuje všechna existující paradigmata konjunktivu v portugalské i ve španělské a zároveň stručně komentuje jejich formální vývoj z latiny. V analytické části práce se již autorka plně věnuje srovnání fungování tohoto způsobu v obou jazycích. Opírá se při tom o elektronické korpusy RAE pro španělskou a www.corpusdoportugues.org a www.linguateca.pt pro portugalskou. Nejdříve se zaměřuje na výskyt konjunktivu v hlavní větě a následuje rozbor tohoto způsobu v různých typech vět vedlejších. Analýzy jsou velice podrobné a kvalitně zpracované a dokumentované řadou příkladů. Autorka ukazuje sémantickou vyprázdňenost konjunktivu, který ve většině případů funguje pouze jako kongruující modus podmíněný slovesem ve větě hlavní, na kterém je závislý. Jako vedlejší výstup této části práce se dá považovat také zhodnocení konkurence

konjunktivu a osobního infinitivu, které jsou možnými volbami po řadě portugalských sloves. Autorka dochází i k některým překvapivým zjištěním. Jedním z nich je určitě skutečnost, že korpusová analýza ukázala, že po spojení *apesar de que* převažuje nad konjunktivem indikativ.

Bohužel se v této práci objevuje také řada překlepů či pravopisných chyb, které trochu kazí výsledný dojem. Vybírám například: Kategorii modality pozornost věnovala řada autorů... str. 4, subjuntiv str. 6, 11, Jak uvádí Jan Šabršula se takto děje... str. 18, Vyjímkou str. 31, umístěn do bodu následujícím po momentu promluvy str. 41, infinitiv str. 42 či ... jelikož tomu nedovoluje rozsah práce... str. 72. Chyby se objevují také v portugalsky psaném závěru – frecuencia dos términos, sustantivos, provavelmente a corpus lingüístico.

I přes tyto chyby spíše formálního charakteru však musím konstatovat, že se jedná o práci kvalitní a doporučuji ji tedy k obhajobě. Navrhuji její klasifikaci v rozmezí výborně až velmi dobře.

V Brnkách 11.6.2012

PhDr. Jan Hricsina, PhD.